

Alla är akrobater

Som cirkus, fast utan djuren och tältet. Så beskrivs nycirkus. Möt cirkusartisterna som kom på att nycirkus borde fungera som integrationsverktyg för både barn och föräldrar.

Text: Anna Liljemalm | Bild: Linn Bergbrant | [Prenumerera](#) | Artikel i SocialPolitik nr 1 2017

Systrarna Rasha och Ragd Saif går fram till den färgglada gymnastikmattan. De andra barnen har precis gjort varsin kullerbytta, men Rasha och Ragd Saif har bara varit i Sverige i ett par månader och har aldrig hört det ordet förut.

Den första systemen gör en halv kullerbytta och tittar sedan upp på sin tränare Jailton Carneiro. Han gestikulerar med händerna i en roterande rörelse och hjälper henne sedan hela varvet runt. Lite längre bort sitter en annan tjej i en trapets.

– Jag gick i balett när jag var liten och jag kan lite grann fortfarande och då kändes det kul att få bli luftballerina. Problemet är att jag är lite höjdrädd, säger Amina Masri.

Vi befinner oss i en gymnastiksal i Biskopsgården i Göteborg där cirkusinstruktörerna Jailton Carneiro och hans fru Elin Lütke omges av 13 barn mellan sex och tolv år. Någon klättrar i rep, en annan på trapets. Alla är här för nycirkusskolan Cirkus Unik.

I nycirkus deltar akrobater, jonglörer och lindansare, men inga djur. Till skillnad från traditionell cirkus reser man inte heller runt och spelar i tält. Ofta beskrivs nycirkus som en slags korsform mellan cirkus, dans och teater.

Faktum är att Sverige börjar bli ett cirkusland. De svenska cirkusartisterna har mycket gott rykte internationellt och i dag finns cirkusskolor i flera städer.

– Jag är inte så bra på svenska och barnen pratar ingen engelska, men det gör inget. Språket är inte så viktigt. Det går att förstå varandra ändå, säger Jailton Carneiro.

Han växte upp i en fattig favela i Brasilien. Många av hans dåvarande kompisar lever inte i dag, men Jailton Carneiro upptäcktes tidigt av ett nycirkuskompani. Det blev hans biljett bort från gatan. Senare rekryterades han också av världsberömda Cirque Du Soleil som han turnerade med i nio års tid.

– Cirkusen räddade mitt liv. Jag är så tacksam. För mig är cirkusskolan här i Göteborg ett sätt att få ge tillbaka. Allt jag har i livet är tack vare cirkusen, säger Jailton Carneiro. Det var också genom cirkusen han träffade sin fru Elin Lütke. Hon föddes i Sverige, men kom till Brasilien som treåring och började med nycirkus när hon var 19 år. Båda jobbade med att utbilda barn.

När paret flyttade till Göteborg funderade de mycket på hur de kunde fortsätta använda sig av sina kunskaper. De insåg snart att Göteborg var en segregerad stad och att nycirkus borde fungera utmärkt som integrationsverktyg.

– Göteborg består av en rad isolerade öar. Vi vill skapa en plattform där barnen och föräldrarna kan mötas, säger Elin Lütke.

Hon konstaterar att nycirkus kräver mod, samarbetsförmåga, koncentration och balans. Det är stimulerande för både kroppen och hjärnan. Nycirkus stärker dessutom barnens självkänsla, och det snabbt.

Efter att ha lanserat Cirkus Unik i ett par olika stadsdelar kom turen för något år sedan till Biskopsgården. I samma veva skulle Jailton Carneiro gamla vänner i Cirque du Soleil uppträda i Sverige. Då fick han en idé. Det är förbjudet för cirkusartisterna att uppträda utanför sitt kontrakt, men han fick dem att göra en hemlig föreställning i Biskopsgården. Ingen utomstående fick veta.

– Trots att det inte gjordes någon reklam kom flera hundra personer. Då förstod jag att det här skulle fungera. Nu har Cirkus Unik 14 grupper och 170 barn, säger Jailton Carneiro. Just i dag har de delat in sina elever i tre stationer – rep, trapets och jonglering. Nioåriga Lamar Alashal klättrar vant

upp i repet. Hon virar det runt sin ena fot och drar sig snabbt upp. Nästan lika enkelt som om hon hade klättrat på en stege. Snart lutar hon sig framåt och låter repet bära. På golvet står Jailton Carneiro och snurrar så att hon får lite fart. För effektens skull.

– Jag trodde inte att jag kunde, men jag är bra på det här! säger Lamar Alashal.

Hennes mamma Lama Alashal står i dörren ett tag och spanar innan hon måste rusa. Hon minns fortfarande första gången dottern var här. Det var i höstas och veckan därpå ville båda systerarna också följa med och prova.

– Vi kommer från Palestina och har bara bott i Sverige i lite mer än ett år. Tjejerna kände sig hemma direkt. Alla tre. Så har det inte varit med någon annan aktivitet, säger Lama Alashal.

Jailton Carneiro konstaterar att nycirkus inte är någon universallösning. Det fungerar inte överallt. Men fysisk aktivitet ger kreativitet och ökad kroppskontroll. Träningen kan ske disciplinerat, men med mycket inslag av lek och musik. Barnen både lär och leker samtidigt.

– Dessutom finns det plats för alla. Alla är stjärnor. I fotboll är det alltid en som gör alla målen, säger Jailton Carneiro.

Han pekar ut föräldrarna som en viktig nyckel och berättar att de har jobbat hårt på att göra de vuxna engagerade. Bland annat genom att skapa ett nätverk av cirkusföräldrar från olika stadsdelar.

– Om föräldrarna inte vågar prata med föräldrar från andra stadsdelar kommer barnen bli likadana. Här möts en mamma från Kina med en pappa från Sverige och en mamma från Afghanistan. Först är de lite blyga, men det går över, säger Jailton Carneiro.

Cirkusföräldrarna fungerar lite som ambassadörer och hjälper till att ordna större evenemang när grupper från flera olika stadsdelar tränar tillsammans. De har också i uppdrag att

prata med föräldrarna till barn som är nya i cirkusskolan och svara på frågor.

– Förra året när vi hade säsongsavslutning i Frölunda kom en lärare fram till oss. "Ibland när vi har föräldramöten i skolan är det nästan ingen som kan komma, hur har ni gjort för att få hit allihop?" Att få med sig föräldrarna, det är alltid det svåraste. Vi har mycket kvar att göra, men vi har kommit långt.

Anna Liljemalm